

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

Dolní nám. 18. Středověk a novověk. Město. Záchranný výzkum.

V říjnu a listopadu 1995 se uskutečnil záchranný výzkum v zadním traktu domu č. 18. Byl pokračováním akce z r. 1993, která se soustředila na nepodsklepené partie objektu v prostoru původního domu. Další etapa proběhla ve dvou místnostech přístavby z 19. stol., v místech někdejšího dvora.

Místnost č. 1 měla rozměry 12,45 x 5,90 m, místnost č. 2 8,30 x 4,30 m. V obou ležela na povrchu vrstva novověké navážky do hloubky cca 120 - 150 cm, související snad s přístavbou z minulého století, pod ní již začínala kompaktní tmavá vrstva s bohatými nálezy vrcholně středověké keramiky (13. - 15. stol.) a dřeva, mnohdy tesařsky opracovaného (části trámů, desek, kolíků atp.). Nalézaly se zde rovněž ojedinělé střepy kultury s lineární keramikou, některé s typickou výzdobou (důlky, rýhy, notové značky). Tato vrstva sahala do hloubky 350 až 400 cm od dnešního povrchu, kde nasedala na žluté jílovité podloží. Její spodní část měla bahnitý charakter a byla náleží prostá, nelze vyloučit její povodňový původ.

V místnosti č. 2 se v hloubce cca 150 až 200 cm objevil zbytek svažitého dláždění z oblých říčních valounů v písčitém loži. Zřejmě jde o pozůstatek starého nájezdu k domu. Podle náleží mincí ze 17. stol. (viz níže) ve spálené vrstvičce ležící přímo na dlažbě se zdá, že pochází spíše z raného novověku. Pro to svědčí i skutečnost, že valouny spočívají vlastně přímo na povrchu středověké vrstvy a nad ní jsou již jen dle obsahu mladší navážky.

Mezi nálezy ze středověké vrstvy převládají fragmenty keramiky, nejstarší z 2. pol. 13. stol., dále byly získány zmiňované mince. Především pocházejí všechny čtyři ražby ze 17. století - dvě jsou německé, jedna slezská (svídnická) a jedna habsburská. Objevily se i drobné zlomky skla a předměty železné, především stavební kování.

Na rozdíl od předchozího výzkumu v r. 1993, jímž byly získány pouze novověké nálezy, bylo nyní zjištěním středověké vrstvy s četnými nálezy potvrzeno, že dnešní budova přinejmenším stojí na původní středověké parcele, pokud není vůbec středověkého založení. Tomu by nasvědčovala i poloha domu v jižní frontě Dolního náměstí i dosavadní archeologická zjištění v okolních objektech.

Hana Teryngerová, PÚ ●strava

Resumé:

Opava (Bez. Opava). Mittelalter und Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabungen.

OŘECHOV (okr. Brno-venkov)

Intravillán obce. Mladší doba bronzová, pozdní doba hradištní, středověk, novověk. Sidliště. Záchranný výzkum.

Při plynofikaci obce v roce 1995 byl proveden záchranný archeologický výzkum, v jehož průběhu byly dokumentovány rýhami narušené archeologické situace. Během výzkumu byl zjištěn černozemní půdní horizont se dvěma různě starými úrovněmi. Nejstarší z nich představuje pravěký vývoj a obsahuje keramické zlomky především z mladší doby bronzové. Mladší vrstva náleží pozdní době hradištní. V nadloží těchto vrstev jsou již navážky a dorovnávký terénu pozdně středověké až novověké. Kromě tohoto souvrství bylo při výzkumu zdokumentováno také 7 zahloubených objektů, z nichž dva byly z mladší doby bronzové, jeden z pozdní doby hradištní, jeden středověký (15. stol.) a 3 novověké.

Kromě situací, souvisejících přímo s plynofikací obce, byly zdokumentovány a zaměřeny i další čtyři objekty, které se rýsovaly na profilech kolem vytěžené plochy v areálu AGRO Ořechov. Tato novostavba haly zlikvidovala bez jakékoliv odborné dokumentace doklady zřejmě značně intenzivního pravěkého osídlení. Všechny čtyři objekty náležely velatické fázi kultury středodunajských popelnicových polí.

Petr Vitula, ÚAPP Brno

Resumé:

Ořechov (Bez. Brno-venkov). Siedlung. Jungbronzezeit, Spätburgwallzeit, Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

PETROVICE (okr. Blansko)

Polní trať na okraji intravilánu obce, západně kostela sv. Petra a Pavla a přilehlého hřbitova. Vrcholný středověk. Sídlištní plocha. Povrchový průzkum.

Ke zpracování a vyhodnocení byl předán keramický materiál, J. Sadílkem z Olešnice na Moravě získaný povrchovým sběrem dne 25. května 1996 na středověké sídlištní ploše, roku 1988 lokalizované cca 50 m JZZ západního průčelí farního kostela (St. mapa 1 : 5 000 odvozená, list Boskovice 5-8 z roku 1983: okolí bodu 190 mm od Z a 76 mm od J okrajové sekční čáry; viz Doležel 1997).

Po skartování novověké hrnčiny (ponechán pouze kus čelní stěny komorového kachle) čítá soubor celkem 339 keramických zlomků z hrnků, hrnců, zvoncovitých poklic a zásobnic (z toho 46 okrajových fragmentů a 154 částí výdutí s dekorem). V souhlasu s dosavadními poznatky jde převážně o typickou tuhovou keramiku 2. poloviny 13. století, s poměrně uniformní výzdobou (oběžná šroubovice, plastické vrypy, pouze jednou se vyskytl radélkový dekor) i typickou okrajů, v tuhové hmotě byly provedeny i některé nově se vyskytující tvary (zvonovité poklice). Netuhové, pískem či slídou ostřené zboží bylo zaznamenáno jen vzácně.

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Doležel, J., 1997: Petrovice (okr. Blansko), Přehled výzkumů 1993-1994, 228-229.

Resumé:

Petrovice (Bez. Blansko). Feldflur am Rande des Intravilans der Gemeinde, westlich von der Kirche St. Peter und Paul und dem anliegenden Friedhof. Siedlungsfläche. Hochmittelalter. Oberflächenuntersuchung.

Zu Auswertung wurden weitere Funde aus der Fläche 50 m westlich von der Kirche in der Gemeinde, aus der Nähe von der mittelalterlichen Festung übergeben (Sammlung von J. Sadílek im Mai 1996). Es geht um 339 keramische, vor allem graphitische Bruchstücke aus der 2. Hälfte des 13. Jahrhunderts.

PROSTĚJOV (okr. Prostějov)

Augustiniánský klášter. Středověk. Sídliště, pohřebiště. Předstihový výzkum.

V přímé návaznosti na generální opravu venkovní fasády farního kostela Povýšení sv. Kříže v Prostějově byly zahájeny i restaurátorské práce na vnitřní freskové výzdobě v kapli Nejsvětější Trojice. Jejich průběh a konečně i smysl komplikovalo silné vlnutí zdíva. Jako nejschůdnější řešení bylo v součinnosti s odborníky na památkovou péči navrženo snížit okolí kaple a postupně i celého ambitu bývalého agustiniánského kláštera (založen Petrem z Kravař